

tie voert. En die bedoeling staat in een gansche omlijsting van soortgelijke gevallen, als de invloed op het Indische leven geteekend wordt van de vermenging van Chinezen, Javanen, Maleiers, Europeanen enzovoorts. Iuzooverre staat het rassen-vraagstuk in dezen roman wel heel scherp voor ons en komt ook het probleem met zijn ethische en sociale consequenties duidelijk naar voren.

Maar hier hebben we dan ook tegelijk een klaar bewijs van het ontstellend realisme van den probleemoetendenden roman. Want het duistere van de driften en het huiveringwekkende van het natuur gegroei omtrent is het materiaal, waaruit deze roman is en moest worden opgebouwd. En, al willen we gaarne de moraliserende bedoeling aanvaarden, zelfs erkennen, dat die ook in het verhaal wel uitkomt, (boek als zodanig is een bedenkelijk symptoom van het verval, waartoe de moderne romanliteratuur verglijdt. Wanneer de roman dergelijke gegevens behandelt en zulk een materie uitploist voor het lezende publiek van Jan-en-allemans, is dat het droeve teken van een reeds diep ingevroten verzieking. De literaire qualiteiten, die ook hier niet te ontkennen vallen, maken dan het gevaar, dat hij oplevert nog te grooter.

Och bovendien, deze roman stelt, gelijk zoo vaak het geval is in dit romansoort, het probleem niet zuiver. Want, er moge dan veel van het hier beschrevene als gevolg van de rassenvermenging te brandmerken zijn, een minstens zoo groot aandeel moet geschreven op rekening van de omgeving en de atmosfeer, waarin de jongen is opgegroeid. Ook een kind van zuiver Hollandschen bloede zou, in een wereld als die, waarin Piet Meijer groot werd, tot een sociaal wrak, indien niet een minsteren misdadiger zich ontwikkelen. De auteur teekent die omgeving wel heel realistisch zelfs, maar doet niet blyken, dat hij den invloed daarvan in rekening brengt en aldus wordt zijn beeld vertroebeld en niet objectiefscherp.

Zal zeker moeilijk zijn, hier de invloedsferen uit elkaar te houden, maar dan is ook het motief der rassenvermenging niet zuiver te bewaren en worden de verhoudingen grooter, dan ze in werkelijkheid zijn.

Nog eens, een boek voor onzen kring is deze roman stellig niet. Maar als proeve van moderne romankunst is hij opmerkelijk genoeg, om er de aandacht in een artikel als dit aan te geven.

C. T.

MUZIKALE KRONIEK.

Nog iets over ons Psalmgezag.

Naar aanleiding van mijn vorig artikel over „Het zingen in onze kerken” werd door Dr. J. L. v. d. Wolf in het „Kerkblad voor Bussom” de vraag gesteld, of het niet gewenscht was om de psalmen rythmisch te zingen, immers bij het streng handhaven van de oude kerktoeladder behoort ook het handhaven van de rythmiek. Gaarne wil ik even mijn meening over deze kwestie uiteenzetten: opzettelijk heb ik in mijn vorig artikel er niet over geschreven, omdat ik meende niet te veel tegelijk te mogen vergen bij de hervorming van het kerkgezag en alleen het naar mijn meening bereikbare op den voorgrond wilde schuiven.

Ontgezegd hebben vele koralmelodien verloren door ze op te vatten als geschreven in onze tegenwoordige groote en kleine tertstooladler, maar evenmin valt te ontkennen, dat vele melodien door al de melodienoten een gelijken tijdsduur te geven veel aan schoonheid verloren hebben. Neem bijvoorbeeld de melodie van psalm 138 rythmisch en het is of ge een heel andere, veel rijkere wijs voor dezen psalm hebt gevonden. Lang niet altijd is echter het resultaat, dat verkregen wordt door de psalmen rythmisch te zingen, zoo bevredigend. Ik denk bijvoorbeeld aan psalm 79. Men kan toch moeilijk het bekende vierde vers van dezen psalm („Gedenk niet meer aan 't kwaad, dat wij bedreven”) of het zevende vers („Zoo zullen wij, de schapen uwer weiden”) met dezelfde rythmiek zingen als het eveneens welbekende gezonden: „De genzen zijn in de Bommelerwaard gevallen”. Hier komt natuurlijk de kwestie van den oorsprong van vele psalm-melodien aan de orde. In den vervolgingszang zong men de psalmen, die men zoo lief gekregen had, maar op bekende wijzen, dat leverde het minste gevaar op. De wijs was dus niet speciaal voor een psalm gedacht, maar er uit bekende wijzen bij gezocht. Uit muzikaal oogpunt is dit zeker wel de minst aan te bevelen manier.

Evenmin is het juist, dat voor verzen met zeer verschillenden inhoud éénzelfde melodie gebruikt moet worden. De inhoud van het 1e vers van psalm 103 („Loof, loof den Heer, mijn ziel, met alle krachten”) kan toch moeilijk door dezelfde wijze worden vertolkt als den inhoud van het 8e vers van dien psalm („Gelijk het gras is ons kortstondig leven”). Ook zijn wel melodien aan te wijzen, die zoo weinig melodisch zijn, dat ze moeilijk kunnen worden gezongen. Een poging om voor eenige psalmen betere melodien te krijgen wordt op het oogenblik gewaagd door onze Zuid-Afrikaansche geloofsgenooten, die een prijsvraag hebben uitgeschreven, om nieuwe wijzen voor een aantal psalmen te componeeren.

Welk resultaat zal nu voor onze kerken praktisch bereikbaar zijn?

Gesteld men wilde ook in ons land besluiten om

enkele moeilijk zingbare wijzen te vervangen door meer melodische, dan zal dit alleen mogelijk zijn voor de meest onbekende wijzen, de meer bekende wijzen zal men slechts uiterst moeilijk kunnen verdringen, bovendien is de waardeering nogal verschillend ten opzichte van de bruikbaarheid.

Is het praktisch uitvoerbaar om de psalmen rythmisch te laten zingen in de kerk? Het lijkt me in de meeste gevallen zeer slecht mogelijk. In verschillende kerken, waar zeer weinig menschen komen, is het meestal een mislukking als men rythmisch de liederen zingen gaat. Ik denk aan een aantal Engelsche kerken in ons land en sommige Luthersche en Doopsgezinde kerken. Wanneer ge de organisten dezer kerken vraagt hoe het rythmisch zingen gaat, is het antwoord meestal, dat men het met de maat niet al te nauw moet nemen, zal het niet misloopen. Nu is rythmisch zingen mooi, mits het werkelijk correct gaat. Moet men hier wat geven en daar wat nemen, dan maar liever niet rythmisch gezongen. In onze kerken, waar gelukkig het aantal kerkzangers heel wat grooter is, vrees ik dan ook, dat rythmisch zingen op een mislukking zal uitloopen. Laat men in de eerste plaats streven naar het verbeteren van het kerkgezag in zijn tegenwoordigen vorm en pas wanneer daarin zeer merkbaar verbetering gekomen is, trachten naar het moeilijker bereikbare rythmisch koraalgezag.

D. STROO.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN.

Ziende in het gebod.

Weinigen zijn met den tegenwoordigen politieken toestand ingenomen.

Obsehoon het zittend Kabinet nuttig werk heeft verricht, kan niet ontkend, dat het als abnormaliteit werd geboren en abnormal is gebleven.

Het kon niet principieel zijn.

Alle vraagstukken, waarmee een beginsel was gemeed, moesten onaangeroerd blijven.

Een extra-parlementair Kabinet beteekent immer, dat de politieke wagen in een moeras is gereden.

Het konstitutioneel karakter der regeering kan met zulk een ministerie nooit goed tot zijn recht komen.

Eerste vereischte is daarom, dat we weer tot normale toestanden geraken.

Er moet een parlementaire meerderheid komen, waarop het ministerie steunen en rekenen kan.

De overweging, dat het parlementarisme ook in andere landen een tijdperk van dekadentie doormaakt, kan ons niet troosten.

Wanneer uw buurman ziek ligt evenals gij, zult gij niet ophouden te wenschen en de middelen te gebruiken om weer gezond te worden.

Nu beweert men wel, dat het parlementarisme op zijn laatste beenen loopt, maar bewezen is dit niet.

Hoewel wij ons zeer zeker mogen bezinnen over de vraag, of er wellicht niet een andere vorm van regeering is te vinden dan die, welke met een parlement heeft te werken of ook of geen andere vorm van parlement door den nood der tijden wordt gelicht, aan de beantwoording van die vraag zoo kort vóór de stembus tijd te verspillen geeft geen pas.

Theorieën en bespiegelingen kunnen daarna aan de orde komen.

Thans echter hebben we ons alleen rekenschap ervan te geven, wat ons in de tegenwoordige omstandigheden te doen staat.

En dan hebben alle partijen er toe mede te werken, dat er in het parlement kome a working majority.

Desnoods is een Kabinet, dat een linksche meerderheid heeft, ons aangenaamer dan een Kabinet, gelijk we nu bezitten.

Men kan daartegen inbrengen, dat het tegenwoordige Kabinet in hoofdzaak rechts is georiënteerd en dat het daarom zuiver linksche verlangens kon onderdrukken en heeft onderdrukt.

Evenwel getuigt zulk een tegenwerping van kortzichtigheid.

Een linksch Kabinet, dat zijn beginselen doorzet, staakt de rechtsche partijen in haar loyale oppositie. Het drijft ze als het ware naar elkander toe.

Het doet haar verdeeldheid pijnlijk gevoelen.

Het kan als uitnemend middel dienen om die verdeeldheid te bezweren.

De kans, dat rechts weer hecht en sterk wordt, is veel grooter bij een linksch dan bij een extra-parlementair Kabinet.

Te hopen valt daarom, dat dit Kabinet of een ander van hetzelfde kaliber niet weerkomt.

De personen van de ministers staan daar natuurlijk buiten.

Er zijn er onder hen, die wij gaarne, maar dan in een ander regeringsverband, opnieuw zagen ingehouwd. Maar dit Kabinet als zodanig verdwijnt!

Wat velen op het oogenblik bezig houdt is dit: zal, als rechts de meerderheid krijgt, de misère van vreeger niet terugkeren?

Zal de oneenigheid niet zoo groot blijken, dat het weer geen kleur kan geven aan het Kabinet?

Obsehoon, het alleszins natuurlijk lijkt, dat men zulke beschouwingen houdt, kunnen deze niet anders dan defatistisch werken.

Zij zouden koren kunnen dragen naar den molen van de politieke onverschilligheid.

Ze zouden tot gevolg kunnen hebben, dat onze menschen gingen roederseren: och, de kans, dat men het met elkander eens wordt, is toch gering, we zullen

ons om de naderende verkiezingen maar niet warm maken.

Daarom stelle men zulke beschouwingen uit tot de verkiezingen achter den rug zijn.

Eerst dan kan worden overlegd, of er een program is aan te stellen, waarop de rechtsche partijen zich kunnen verenigen.

Wij mogen de feiten niet vooruit loopen.

En vooral niet door kansberekeningen ons gedrag laten voorschrijven.

Onze houding is immers bepaald.

Niet door ons zelf, maar door het Goddelijk gebod.

En dan blijft voor ons de anti-revolutionaire partij „de partij van den levenden God” bij uitnemendheid.

Dat houdt niet in, dat zij zich niet blootgeeft aan rechtmatige kritiek.

Dat er niet veel in haar is, dat wij niet gaarne anders zouden wenschen.

Dat haar taktiek in elk opzicht onze goedkeuring wegdraagt.

Dat er niet veel aan haar te verbeteren valt.

Dat haar geen zonden van bedrijf en nalatigheid aankleven.

Dat wij zouden moeten berusten in een: alle menschenwerk is nu eenmaal gebrekkig en onvolkomen.

Niettemin echter is het de Anti-revolutionaire partij, die nog altijd het meest ernst maakt met de vraag: wat gebiedt God voor onzen tijd?

In de combinatie van het: „wat gebiedt God?” en het „voor onzen tijd” ligt haar kracht.

Er zijn wel andere partijen, die uitgaan van de vraag: wat gebiedt God, maar die vergeten, dat het gebod Gods voor elken tijd afzonderlijk speciale toepassingen verdient.

Het is voorzeker Gods wil niet, dat menschen verkeren in menschenleerende toestanden als de slavernij.

Toch stond ten tijde der apostolen afschaffing der slavernij niet op den voorgrond.

Gods wil te kennen voor zijn persoonlijk leven, ook voor zijn eigen tijd, biedt moeilijkheden, die alleen door onderzoek van Gods Woord, verlichting van den Heiligen Geest en aanhoudend gebod kunnen overwonnen worden.

God heeft alle ding schoon gemaakt op Zijn tijd.

Maar dan heeft Hij ook voor elken tijd speciale toepassingen van Zijn gebod.

De Kersten-partij heeft daarvoor weinig oog.

Zij maakt Gods gebod tot op zekere hoogte onpersoonlijk en tijdsloos.

Och andere partijen verdiepen zich weer zoo sterk in de behoeften van den tijd, dat ze vergeten, dat God ook daarvoor een gebod heeft.

De Antirevolutionaire partij mag hierin nog het meest het evenwicht bewaren.

En afgedacht nu van wat de toekomst baren zal, moet dit voor ons den doorslag geven: wat mischt God van ons.

Daarop kan het bescheid niet anders luiden dan: met alle macht te ijveren, dat die partij de meeste stemmen verwerft, die Gods gebod het meest hooghoudt.

Dat is het gebod voor ons persoonlijk.

In deze dagen, welke ons scheiden van de stembus, in dat gebod hebben we te zien.

Dat hebben we te volbrengen zelfs al zouden we over het een of ander niet tevreden zijn.

Dat hebben we na te komen in het besef, dat wij daarvoor verantwoording aan Hem, door Wien de koningen regeeren, schuldig zijn.

Dat maakt ons den gang naar de stembus gemakkelijker.

Als gij het gebod houdt, kunt gij de toekomst overlaten aan Hem, die het gebod gaf.

En wat er dan gebeure, gij hebt een vrije en goede consciëntie.

HEPP.

KERKELIJK LEVEN IN NED. INDIË.

Ontredderd reeds op de reis.

Nu we door Gods goedheid pas zelf de lange reis naar Indië weer gelukkig volbracht hebben, zijn we weer diep onder den indruk van de moeiten en valschijn geestelijke gevaren, die de reis van Holland naar Indië voor vele jonge menschen meebrengt. Het is als een vuurproef voor velen, waar lang niet allen ongedeerd uit te voorschijn komen; en het dunkt mij goed hieraan eens een afzonderlijk artikel te wijden, allereerst om vele ouders, die toch eigenlijk onkundig van deze gevaren zijn, eens met ernst op de hoogte te brengen van wat hun kind wacht reeds dadelijk na het afvaren tot Indië toe, maar voorts ook om in het licht te stellen, dat hierin reeds een factor ligt, die sommigen vervreemd van de Kerk doet aankomen, heigen zoowel de Kerken in Holland als die in Indië voor een bijzondere taak stelt.

De reis van Holland naar Indië is prachtig en vol rijke afwisseling. Wie geheel over zee gaat, maakt in Southampton kennis met het typisch Engelsche leven, dat ook daar het stempel draagt van die eigenaardige mengeling van conservatisme en vooruitstrevendheid. Hij komt in Tunis of Algiers het eerst in aanraking met de wonderre afkeer van het Oosten. Te Marseille of Genna neemt hij, met een loch wat vreemd en beangst gevoel, afscheid van Europa, ook al ziet hij daarna van boord af nog vele schoone Europeesche kusten. We komen in de streken van harinwaringen aan de klassieke, maar ook Bijbelsche oudheid, als we varen langs Rome en Napels, Scylla en Charibdis. Cruta vooral, waar de zee nog altijd woelig is als

in de tijden
naar den h
zalen achte
in ons au
staan. Maar
daar doeme
beelden uit
ze worden
der van te
kanal, dat
woelige, v
liggen. Deze
waar al in
heeft moei
evenzins
een minnek
gochelaar
passagiers v
doorvaren, v
gaan de Bit
de plaats va
Zee. We zie
wordt ons
wat we zie
Christen tot
met onvold
overdekt. E
lijken, gewel
varen zonde
overvloedig
van Gods b
hoe schitter
de brunnend
ons. De j
krigen niet
opvolging ko
waar ieder v
een stukje v
den: vervol
komen, over
schitterende
van Sumatra
gepere, de
haven en t
zijn parken
de koningen
ande der n
Zoo, maar
water, heeft
gog, er U
en ge licht
ouders tegen
lu ge kund
staan kan
rege ge wel
aren jouge
Nee, geb
zijn er die
rijn meer
bemerkt dat
dinct. Heeft
leven aan b
wendigheden
oederlingen
weer blijkt
in die ééne
van wat z
hebben.

Velen staan
jonge leven
immer oude
mijer, losgen
kerkelijke ge
Zoo staan ze
geheel alleen
voor het o
geen rekenin
in de eestzal
idat biddt. H
en gekseken
den eerste
nu bidden t
gaan naar
gehoekt wor
thuis gewen
spreekten is
dadelijk de n
lang om te n
praten. En
al die mens
toch zeker 5
dan kaarten
die niet dan
zaam te ve
En honderde
Och, dat v
wordt ge er
vragen, me
niet kaart, e
met U, wat g
hadt! Ook ko
den tweeden
meer op U v
al. Ge begin
kni ge Uze
verhalen van
Zeker, ma
Wat is dan
en radicaal
toestanden z

maar niet warm
vingen uit tot de
er een program
sche partijen zich
oopen.
ngen ons gedrag

Godelijk gebod,
olutionaire partij
uitnemendheid
et blootgeeft aan

wij niet gaarne

onze goedkeuring

an valt.

et en nalatigheid

oen: alle men-
en onvolkomen.
olutionaire partij
t met de vraag:

obiedt God?" en

an van de vraag:

, dat het gebod
iale toepassingen

at menschen ver-
als de slavernij.
a afschaffing der

onlijk leven, ook
n, die alleen door
van den Heiligen
vrouwen worden.

op Zijn tijd.

ken tijd speciale

veinig oog.

re hoogte onper-

weer zoo sterk in

ergoten, dat God

in nog het meest

omst haren zal,

wat eischt God

urs luiden dan:

partij de meeste

meest hooghoudt.

ik.

van de stembus.

al zonden we

zijn.

et besef, dat wij

Wien de konin-

stembus gemakke-

toekomst over-

te vrije en goede

HEFT.

INDIË.

s.

lf de lange reis

hebben, zijn we

eiten en velerlei

land naar Indië

Het is als een

allen ongedeerd

nij goed hierna

a, allereerst om

ig van deze ge-

ogte te brengen

lijk na het uit-

om in het licht

er ligt, die som-

komen, helgen

in Indië voor

prachtig en vol

ge gaat, maakt

Engelsche leven.

die eigenaardige

uitstrevendheid.

st in aanraking

a. Te Marseille

vat vreemd en

ook al ziet hij

te Europeesche

herinneringen

de oudheid, als

a en Charibdis.

woelig is als

in de tijden van Aeneas en... Paulus; en we turen naar den horizon, waar we het Heilige Land en Jeruzalem achter weten te liggen. Dat zich dan de gedachten in ons aangrijpend vermenigvuldigen, zal ieder verstaan. Maar nog staan we mijmerend bij de reeling of daar doemen de kusten van Egypte reeds op. Nieuwe beelden uit de oudheid dringen naar voren, maar... ze worden al dadelijk teruggedrongen door het wonder van techniek uit den modernen tijd: het Suezkanaal, dat we binnenvaren, en dan door het drukke, woelige, vuile Port-Said, waar we enkele uren stil liggen. Deze plaats is de „zeel van Europa" genoemd, waar al het „vuil" op blijft liggen; inderdaad, men heeft moeite de bedelaars en opdringerige kooplieden enigszins op een afstand te houden. Aan boord is een muziekgezelschap van twijfelachtige natie, en een goochelaar van het echt Oostersche type gekomen, die de passagiers vermaken. Na al die drukte komt nu, bij het doornemen, weer de stilte der herinneringen boven. We gaan de Bittermeren door, die worden aangewezen als de plaats van Israëls doortocht. We komen in de Rode Zee. We zien duidelijk het machtig Sinaï-gebergte. Het wordt ons alles zoo wonderlijk te moede. Neen, aan wat we zien op de reis ligt het niet! Dat kan elk Christen tot een zeer bijzonderen zegen worden, als hij met ontvankelijk en geloovig hart uitziet en biddend overdenkt. En dat blijft zoo, als we straks den onmetelijken, geweldigen Indischen Oceaan inkomen, en dagen varen zonder iets te zien dan lucht en water. Hoe overweldigend is de indruk van de machtige werken van Gods handen! Niets dan lucht en water, ja, maar hoe schitterend is die wijde sterrenhemel boven ons en de bruisende, iederen dag weer verschillende zee onder ons. De psalmen gaan vanzelf in ons zingen, en ze krijgen nieuwe, gloedvolle klank. Dan... in vrij snelle opvolging komen nu de plaatsen in Indië: eerst Colombo, waar ieder de echt oud-Hollandsche kerk gaat bezoeken, een stukje van ons vrome vaderland op Indischen bodem; vervolgens Sabang, waar we Ned.-Indië binnenkomen, overweldigend door overrijken plantengroei en schitterende baai; Belawan, haven van Medan, Oostkust van Sumatra, brandpunt van het Verstrooidenwerk; Singapore, de groote Engelsche plaats, met zijn heerlijke haven en trotsche gebouwen, maar niet minder met zijn parken van exotische pracht; tenslotte Batavia, de koningen van het Oosten, voor de meesten het einde der reis.

Zoo, maar nog veel uitgebreider en nog veel onthoudelijker, heeft Uw jongen of Uw dochter, die naar Indië ging, er U over geschreven van iedere havenplaats; en ge hebt de reis in gedachten meegemaakt, en als ouders tegen elkander gezegd: „wat ziet hij toch veel!" En ge kunt u niet begrijpen, hoe boven dit stukje staan kan: „ontredderd reeds op de reis"; misschien zegt ge wel bij Uzelf en tegen elkander: „dat is bij onze jongen toch gelukkig niet het geval geweest".

Neen, gelukkig is dat ook niet bij allen zoo. Er zijn er die verrijkt in Indië aankomen. Maar toch er zijn meer anderen dan men gewoonlijk denkt. Men bemerkt dat niet steeds uit de brieven; althans niet direct. Heeft Uw zoon of dochter U wel veel over het leven aan boord geschreven? Niet maar over de uitwendigheden, maar over den geest aan boord, over den onderlingen omgang en de gemakkelijheden? Telkens weer blijkt dat velen daar niet tegenop kunnen, en in die ééne maand van de reis veel verloorchenen van wat ze jaren lang thuis geleerd en nageleefd hebben.

Velen staan aan boord voor het eerst van hun nog jonge leven geheel vrij; weg van onder het toezicht hunner ouders; uitgeheven uit den kring van hun familie; losgemaakt uit hun gewone maatschappelijke en kerkelijke gemeenschap; gansch en al op zichzelf. En zoo staan ze temidden van allemaal vreemde menschen; geheel alleen. En dat in een maatschappij, dat althans voor het oog met God en godsdienst in het geheel geen rekening schijnt te houden. Ziet maar eens rond in de eetzaal: men ontdekt er vrijwel niemand, die aan tafel ligt. Integendeel: lachend en schertsend, pratend en gekserend begint men; en de nieuweling weet den éersden keer reeds niet, hoe hij in deze omgeving aan bidden moet. Luistert maar eens in het voorbijgaan naar de gesprekken, en ge schrikt hoeveel er gevloekt wordt; hoe heel anders de toon is dan men thuis gewend was; hoe verschillend de stof der gesprekken is van wat men gewoon is. Men beseft al dadelijk de moeilijkheid met al die menschen een maand lang om te moeten gaan. Men voelt niet mee te kunnen praten. En kijkt dan tenslotte nog eens rond, waar al die menschen zich mee bezig houden. Dan is er toch zeker 50 pCt. onder, die bijna niets anders doen dan kaarten; en straks zijt ge een van de zeer weinigen, die niet danst. Van alle kanten begint men zich eenzaam te voelen... midden op die groote boot, met 200 honderden passagiers. Hoe moet dat gaan?

Och, dat valt nog wel wat mee! 't Went wel! Straks wordt ge er vanzelf wel ingehaald! Men komt U al vragen, mee te kaarten; en op Uw antwoord, dat ge niet kaart, drijft men heusch niet dadelijk den spot met U, wat ge toch zeker verwacht en reeds gevreesd hadt! Ook komt ge vanzelf al in Uw kennissen; en... den tweeden of dritten dag gevoelt ge U al heel wat meer op Uw gemak. De vreemdigheid gaat er wat af. Ge begint het gezellig te vinden aan boord. Ook kunt ge Uzelf blijven, en reeds meent ge, dat die verhalen van boord wel wat overdreven zijn.

Zeker! maar laat de eerste week nu eens voorbij zijn! Wat is dan alles, ongemerkt maar verbaasd snel en radicaal veranderd! Dan teekenen de echte boordtoestanden zich reeds af. Dan zijn de flirtpartijen be-

gonnen, en ge zijt zelf ook terecht gekomen in dat groepje, dat reeds zekere vermaandheid op dat gebied gekregen heeft onder de passagiers. 't Is nog vrij onschuldig; gezellig! gepast-vrolijk? ja, maar het beginsin van grooter ellende dan ge ooit vermoed hadt. Straks gaan uit Uw kringetje „handschoentjes" van boord, die zich schamen over al wat er gepasseerd is, als ze dat nog doen! En zoo is het over heel de linie. 's Morgens in de rooksalon leeren oud-Indië-gangers, die van verlof terugkeeren, aan de nieuwelingen kaarten. 's Avonds dansen jonge menschen mee, die niet gaarne zonden willen, dat hun ouders hen zagen. 's Nachts wandelen sommigen over dek, die zich voor hun ouders en anderen schamen zouden. Overdag worden de nieuwelingen door hun nieuwe vrienden, onder velerlei dranken, „ingewijd" in het Indische leven, „waar ze zich naar zullen moeten gaan schikken", en tegenwerpingen worden dood geargumenteed met „dat zal wel overgaan; daar zal je wel aan moeten wennen; dat slijt vanzelf wel uit", waarbij heel wat van de rijkste geestelijke schatten, van huis meegekregen, worden aangetaat. En de Bijbel, die moeder nog meegaf, blijft al gauw gesloten. Van bidden komt zelfs in de hut niets meer. Het eenige wat vaak overblijft is nog een zwak voornemen, uit deze reis te leeren, en in Indië dadelijk anders te beginnen.

Daarom is het van zoo groot gewicht, dat de Hollandsche Kerken van ieder uitkomende bericht zenden aan de Indische Kerken, en dat deze alle nieuwelingen dadelijk bij aankomst gaan begroeten. Maar daarover wil ik gaarne nog eens een afzonderlijk artikel schrijven.

A. R.

ZENDING EN EVANGELISATIE.

De beteekenis der Jeruzalemsche Conferentie.

Rapport VI.

De titel van het zesde rapport: The Christian Mission in relation to Rural problems, wekt bij ons dezelfde gedachten op als de titel van het vijfde rapport. Hebben wij ook hier niet weer te doen met „Social Gospel"?

Bij het inzien van het ruim 300 bl. tellende boek, worden wij in die gedachte gesterkt.

In part I geeft dr Butterfield een zoogenaamd principieel uiteenzetting van het vraagstuk, waar hij handelt over Christianity en Rural Civilization. Reeds op de tweede bladzijde lezen wij de volgende ontboezeming: „Wij moeten uitroepen de noodlottige „heresy of labels (etiquettes)", de al te zeer heersche meening, dat slechts die dingen Christelijk zijn, die verricht worden onder de begunstiging van een Christelijk instituut; en dat slechts die menschen Christelijke dingen kunnen doen, die Christus' banier dragen; en dat slechts die daden Christelijk zijn, die als zoodanig zijn gestempeld".

Neen, dat doet niet aangenaam aan.

Wanneer hij nu over de plattelandszaken gaat uitwiden, krijgen wij heel veel bijzonderheden, meermalen treffend en ontroerend, maar ook een „social creed", en een heel werkprogramma, om de bevolking van het platteland te verheffen; en de zending als zending treedt op den achtergrond.

Het schijnt, dat op de Conferentie de zaak toch niet zoo „Amerikaansch" behandeld is, als het boek tot indruk geeft. Tenminste, in het reeds meer aangehaalde werk „Von den Höhen des Oelberges" heeft de Zendingsdirecteur Knak een artikel geplaatst onder den titel „Die Missionsaufgaben an dem Landvolk" dat ons anders inlicht, en vele bedenkingen ondervangt of wegneemt. Wij volgen zijn uitnemend artikel op den voet.

Het was te Jeruzalem voor het eerst, dat op een Wereld-Zendingsconferentie de vragen ter sprake kwamen, hoe de bevolking op het platteland (kortweg landvolk geheeten) voor het Evangelie gewonnen kan worden.

Verreweg de meeste zendelingen hebben zich in de steden gevestigd; op ons zendingssterrein van Midden-Java is het niet anders. Maar niet alleen zijn de steden uitgangspunt, maar ook model en voorbeeld voor het werk in de dorpen.

Ook is de gedachte, hoewel niet altijd uitgesproken, dat het volk in de stad de beschaving heeft, en dat de invloed van het Christendom, gelijk alle Bildung, van boven naar beneden gaat.

Het is echter wel gebleken, dat de menschen op het platteland heeltemaal niet achter staan in beschaving bij de stedelingen, maar zij zijn anders, en moeten dan ook overeenkomstig hun aard bewerkt worden.

Twee derde deel der menschheid woont op het land, dus ruim een duizend miljoen. Dus er is wel reden, aan het welzijn van deze miljoenen te denken. Temeer, omdat hun toestand over het algemeen niet schitterend is.

Dat Butterfield in zijn beschouwingen den verkeerdten kant uitging, zeiden wij reeds. Gelukkig dat op de Conferentie zelf ernstig ertegen op gekomen werd. Dr Moffett, president van een Christelijke Universiteit in Korea, kwam o.a. op tegen een uitspraak van Butterfield over den arbeid in Korea, n.l. dat de zending aldaar haar Zondagsscholen en Bijbelklassen niet meer moest zetten in het middelpunt voor Bijbelonderricht, maar moest gaan gebruiken ter bevordering van de sociale welvaart!

„Wij staan, zeide dr Moffett, bij niemand achter in den wensch, om het geheele sociale leven van het volk te doordringen met het Christendom. Maar de cere van de Koreaansche kerk, de bron van haar kracht, de oorzaak van haar onvergelykelijken wasdom, ligt in haar streven de menschen in te leiden in de

Heilige Schrift. Een indringende en voortgaande inleiding der geheele kerk in het Woord Gods is de steeds geldende taak der kerk en haar roeping, alle eeuwen door van haar geschiedenis. Het Bijbelonderricht is noodzakelijk, zullen wij de kerk kunnen bouwen, zal ze blijven bestaan, aan kracht toenemen, en het middel zijn om de waarheid der Schrift toe te passen op het geheele leven van het volk. Wij ontkennen de beteekenis van sociale welvaart niet. Maar wij begeeren voor en boven alles aan het Woord Gods zijn plaats te geven."

Dr Knak onderstreept deze woorden. Hij wijst ook op het gevaar van het Amerikaansche drijven. Het is van groot belang zich de duizend noden van het landvolk aan te trekken; maar nooit en te nimmer mag de kerk of de zending zich daardoor van haar eigenlijken arbeid laten afvoeren. De hoofdtak is en blijft: het Evangelie te brengen aan het volk, waaronder men arbeidt, en het te helpen bij het leeren kennen, en ook leeren gebruiken, van den Bijbel voor heel het leven.

Dit moet voorop geplaatst worden.

Maar nu mag ook de aandacht gevestigd op de bijzondere noden van de bevolking op het platteland.

Wij nemen Engelsch-Indië als voorbeeld. Drie vreeselijke dingen moeten worden gezegd.

Ten eerste, de bevolking is niet slechts arm, maar totaal hankroet.

Ten tweede, zij zijn onkundig, zoodat zij niet weten, hoe ellende en ziekte te bestrijden.

Ten derde, in 1921 waren 39 miljoen menschen niet in staat te lezen.

In China is het niets beter.

85 pCt. van de bevolking woont op het land. Maar de menschen verhongeren. Daardoor mede is er een zoogenaamde beweging der „nieuwe gedachte" ontstaan, die als nevenbeweging van het nationalisme en in bond met het communisme het onderdrukte en geplaagde landvolk opzet, en prikkelt, om met geweld verbetering te zoeken. Het ontzettende gevaar van deze miljoenenbeweging is, dat alle geestelijke factoren worden uitgeschakeld, en het alleen om leniging van den tijdelijken nood, en alzoo om materiële belangen, zal gaan.

Heeft hier niet de zending een taak, om deze beweging naar Christus te leiden?

In Japan is het ook alzoo: een beroering onder de landmenschen, het streven naar sociale verbeteringen, maar alles met materialisme gedrenkt.

Wat moet de zending doen?

De conclusies van de Conferentie over deze materie beslaan 14 bl. druks en zijn van groote waarde.

Reeds de aanvang doet welhadig aan. De Conferentie verklaart uitdrukkelijk, dat het ook bij dezen arbeid erop aankomt, op niets anders aankomt, en ook op niets anders aankomen mag, dan om aan de menschen in de geheele wereld Jezus Christus te prediken als den Verlosser, en ze te winnen voor den vroolijken dienst van den Koning.

Maar niet voorbij mag worden gezien, dat de mensch met onzichtbare wortels aan zijn omgeving vastzit. En de toestand van de landelijke bevolking, bezien van Christelijk standpunt, eischt om alle levensvoorwaarden van deze menschen met Christelijke krachten te doordringen. En daarin heeft de zending tot dusver gefaald.

Het is gewenscht, dat de zendeling zelf op het land wone, want het concentreeren der zendelingen in de steden is oorzaak, dat de gewichtige arbeid onder de dorpsbewoners verwaarloosd wordt.

Taak is, om Christelijke karakters te vormen, behulpzaam te zijn bij het zoeken van een gezonde levenswijze in een gezonde omgeving, en de sociale verhoudingen op te heffen.

Met nadruk wordt op de beteekenis van het familieleven de aandacht gevestigd, en de noodzakelijkheid om aan de verbetering ervan te werken. Ook wordt op het belang van onderwijs gewezen.

Dan daalt het rapport af in het geven van allerlei bijzondere voorschriften, waarin de maat overschreden wordt. Is het b.v. de taak der zending landbouwhoogescholen te stichten?

Mogen de conclusies nog al te zeer Amerikaansch zijn gekleurd, en zij alzoo ook nog teveel het kenmerk van „Social Gospel" dragen, de beteekenis ervan is voorzeker o.a., dat op den bijzonderen nood van tien honderd miljoen menschen de aandacht is gevestigd, en dit was hoognoedig.

Wij besluiten dan ook met het aanhalen van het slot van het rapport:

„De geestelijke erfenis van een natie moet worden gechristianiseerd en opgenomen in de kerk. Maar dan moet aandacht geschonken worden aan de gewoonten, de taal, den geheelen sozialen toestand van de landbevolking, met het bepaalde doel te behouden wat goeds daarin is.

Want op het land zijn sommige van de meest gezonde elementen van het nationale leven te vinden.

Wanneer het Evangelie de harteklop van een volk worden zal, dan moeten de gevoelens en gedachten en noden van de plattelandbevolking gekend worden, en predikers, leeraars en zendelingen hebben daarin gelijke roeping.

Hierin hebben wij één van de meest noodzakelijke voorwaarden, om een volk te kunnen beschermen tegen die elementen van een vreemde, buitenlandse beschaving, die het innerlijke leven van de inheemsche bevolking dreigen te ondergraven."

„Wij doen een beroep op alle zendingsgenootschappen, staatslieden, zendelingen, kerken, ja op allen, die hun medemenschen liefhebben, om mee te helpen aan